

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/133/2017
Identifikačné číslo spisu: 1214205782
Dátum vydania rozhodnutia: 23.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1214205782.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W., bývajúceho v A., zastúpeného JUDr. Petrom Škultétym, advokátom so sídlom v Bratislave, Heydukova 3, P.O.BOX 302, proti žalovanej TOŠO Invest, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Hradská 13983/5C, IČO: 44 741 707, zastúpenej advokátskou kanceláriou Gavorová a partner, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Lombardiniho 22/B, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 8 Cpr 3/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. januára 2017 sp. zn. 10 CoPr 1/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. septembra 2016 č. k. 8 Cpr 3/2014-78 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané žalobcovi listom z 30. decembra 2013 a výpoveď z 15. januára 2014, ktorá bola žalobcovi daná podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce, sú neplatné, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy v sume 115,91 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalobu vo zvyšku a návrh žalovanej na vylúčenie nároku na náhradu mzdy na samostatné konanie zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 61 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 4, 7, § 63 ods. 1 písm. e/, § 63 ods. 4, 6, § 68 ods. 1 písm. b/, § 68 ods. 2, § 70, § 77, § 79 ods. 1, 3 a 4, § 134 ods. 1, 2, 4 Zákonníka práce a § 166 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. januára 2017 sp. zn. 10 CoPr 1/2017 nepripustil čiastočné späťvzatie žaloby o zaplatenie náhrady mzdy v sume 1 720,08 eur a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy v sume 115,91 eur a vo výroku, ktorým žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol, zároveň priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Odvolací súd sa

podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. v celom rozsahu stotožnil so správnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku a poukázal na správnosť dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti výroku o náhrade mzdy podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie záviseli od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa sudy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Poukázal na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení v tom, že nie je možné ex lege viazať riadne uplatnený nárok na náhradu mzdy podľa § 79 ods. 5 v spojení s § 79 ods. 4 písm. b/ Zákonníka práce na právnu skutočnosť, či žalobca ako zamestnanec riadne pokračoval v práci, resp. či porušil pracovnú disciplínu. Zdôraznil, že náhrada mzdy má pre zamestnanca satisfakčný charakter a sankčný charakter pre zamestnávateľa, a to bez ohľadu na pokračovanie práce u žalovanej. Dovolateľ ďalej poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, v zmysle ktorej zamestnanec, ktorý pôvodne trval na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, môže dodatočne toto stanovisko meniť, t. j. na stanovisko, že už netrvá na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, najneskôr však do vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru zamestnávateľa so zamestnancom, t. j. výpoveďou, resp. okamžitým skončením pracovného pomeru. Z uvedených dôvodov žalobca žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a s ním aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Zdôraznila, že odvolací súd sa od ustálenej rozhodovacej praxe neodklonil a pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, sa riadil rozhodovacou praxou, na ktorú v tejto súvislosti aj poukázala (sp. zn. 2 Cdo 81/2010, 6 Cdo 246/2010 a 3 Cdo 237/2007).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti C.s.p. treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu príslušnej spisovej značky)].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C.s.p. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 C.s.p.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku tejto viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 C.s.p. je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

14. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vymedzuje dovolateľ z § 421 C.s.p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (por. § 432 C.s.p.). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

15. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., t. j., že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolací súd

zdôrazňuje, že všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú žalobcom v dovolaní označené, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Ako už bolo vyššie naznačené § 432 ods. 2 C.s.p. uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 C.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Pre úplnosť treba uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnym posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. sa vzájomne vylučuje, pretože ak v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu daná právna otázka ešte vyriešená nebola, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi odvolacieho súdu a vzájomná kumulácia týchto dôvodov je potom vylúčená (por. tiež rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 1 VCdo 2/2017).

16. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ resp. b/ C.s.p.

17. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017). V prípade dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., je dovolateľ povinný vymedziť právnu otázku a vysvetliť potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil.

18. Len za predpokladu, že dovolateľ relevantne odôvodní prípustnosť dovolania s tým, že uvedie len ten z dôvodov (§ 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ C.s.p.), ktorý z jeho pohľadu atribúty v tomto ustanovení uvedené napĺňa, dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia, spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ.

19. V danom prípade žalobca v dovolaní poukázal na ustanovenie § 79 ods. 5 v spojení s § 79 ods. 4 písm. b/ Zákonníka práce a uviedol všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom. Z hľadiska dovolacích dôvodov zákon presne definuje, že dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnym posúdení veci a dovolací dôvod musí dovolateľ vymedziť tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho

posúdenia. Nakoľko je dovolací súd viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, nemôže byť postačujúce, aby namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na jej riešenie. Žalobca v dovolaní len uviedol, že „že náhrada mzdy má pre zamestnanca satisfakčný charakter a sankčný charakter pre zamestnávateľa, a to bez ohľadu na pokračovanie práce u žalovanej“, avšak neuviedol konkrétnu právnu otázku a neuviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na jej riešenie. Dovolateľ neoznačil žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd pri riešení právnej otázky odkloniť, ale len vo všeobecnosti poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Iba samotné konštatovanie, že odvolací súd vec nesprávne posúdil, nenapĺňa predpoklady vyplývajúce z § 421 ods. 1 písm. a/ resp. b/ C.s.p.

20. Dôvodom pre odmietnutie dovolania je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolateľ zastúpený advokátom totiž označil za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C.s.p. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 C.s.p. neboli splnené, keď žalobca v dovolaní neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach a rovnako neuviedol konkrétnu právnu otázku a neuviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na jej riešenie. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalobcom vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až 435 C.s.p. Absenciu takej náležitosti považuje C.s.p. za dôvod pre odmietnutie dovolania.

21. Najvyšší súd, konštatujúc danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ C.s.p., dovolanie žalobcu odmietol.

22. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.